

**КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ
КЪМ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– АЛБАНИЯ –**

**Брюксел, 10 юли 2026 г.
(OR. en)**

AD 47/26

LIMITE

CONF-ALB 9

ДОКУМЕНТ ПО ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО

Относно: ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
– Глава 26 „Образование и култура“

ПРЕГОВОРИ ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ

Албания

ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕС

(В отговор на допълнителна информация, предоставена от Албания)

Клъстер 3: Преговорна глава 26

„Образование и култура“

ОБЩА ПОЗИЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Настоящата позиция на Европейския съюз се основава на неговата основна позиция за Конференцията за присъединяване с Албания (AD 5/22 CONF-ALB 2) и се подчинява на залегналите в нея принципи за водене на преговорите, а именно:

- становище, изразено от Албания или от ЕС по дадена преговорна глава, не предопределя по никакъв начин позицията, която може да бъде зета по други глави;
- договорености, дори и частични, постигнати в хода на преговорите по определени глави, не могат да се считат за окончателни, докато не се постигне цялостна договореност по всички глави;
- както и на изискванията, посочени в точки 2, 3, 5, 10, 14, 16, 23, 26, 31, 38, 39, 45, 46, 47 и 48 от рамката за преговорите.

ЕС насърчава Албания да продължи процеса на привеждане на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното ефективно въвеждане и прилагане, както и като цяло да разработи още преди присъединяването политики и инструменти, които са възможно най-близки до тези на ЕС.

ЕС отбелязва, че в своите позиции AD 2/25 CONF-ALB 2 REV 1 и AD 42/26 CONF-ALB 4 Албания приема достиженията на правото на ЕС по глава 26, които са в сила към 1 май 2026 г., и ще бъде готова да ги въведе до датата на своето присъединяване към Европейския съюз.

ЕС отбелязва напредъка на Албания в постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на образованието и обучението. ЕС взема под внимание напредъка на Албания и приканва страната да постигне допълнителен осезаем напредък в създаването на необходимите структури за управление на „Еразъм+“.

ЕС очаква Албания да положи допълнителни усилия за разпределянето на бюджетни средства за образование в съответствие със своите амбиции и цели. Във връзка с това ЕС призовава Албания да увеличи публичните си разходи за образование, за да преодолее разликата със средните разходи на равнище ЕС.

ЕС отбелязва, че Албания е предприела допълнителни усилия по отношение на използването на инструментите за прозрачност на Европейската квалификационна рамка, основаното на компетентност образование и цифровите умения. ЕС приканва Албания да се стреми към измеримо подобряване на основните умения на студентите в съответствие с европейските цели. ЕС насърчава Албания да предприеме допълнителни мерки за осигуряване на приобщаващо образование, включително за малцинствените групи.

ЕС взема под внимание и предоставената от Албания информация за образователните права, произтичащи от албанския закон за защита на националните малцинства и свързаното с него вторично законодателство, както и националната образователна стратегия за периода 2021 – 2026 г., и приветства положените усилия за гарантиране на пълното им прилагане¹. ЕС насърчава Албания да продължи да се придържа към препоръката на Съвета от 22 май 2018 г.². ЕС припомня, че в съответствие с насърчаването на общите ценности, приобщаващото образование и европейското измерение на преподаването, на всички равнища и във всички видове образователни форми следва да се засили социалното сближаване и европейското положително и приобщаващо чувство на принадлежност, което да допълва местната, регионалната и националната идентичност и да възпитава толерантни и демократични нагласи. ЕС взема под внимание ангажимента на Албания за по-нататъшно подобряване на качеството и наличието на учебници на всички признати малцинствени езици.

В областта на висшето образование ЕС очаква Албания да изпълни изцяло ключовите ангажменти от Болоня и да постигне съответствие с Комюникето от Тирана в съответствие със своя план за действие в областта на висшето образование.

¹ Този въпрос се разглежда във връзка с клъстер 1 „Основополагащи въпроси“ по отношение на образованието на малцинствени езици.

² Препоръка на Съвета от 22 май 2018 г. относно утвърждаването на общите ценности, приобщаващото образование и европейското измерение на преподаването (2018/C 195/01).

ЕС изтъква, че Албания трябва да продължи да постига напредък по отношение на целите, определени в рамките на европейското пространство за образование, и да продължи да изгражда постепенно система за мониторинг, която позволява надеждно проследяване на тези цели.

ЕС отбелязва положително и постигнатия напредък в пълното прилагане на закона за професионалното образование и обучение (ПОО) чрез приемане на съответното вторично законодателство относно стандартите, критериите и процедурите за акредитация на доставчиците на ПОО, за да се подкрепят процесите и механизмите за осигуряване на качество от гледна точка на ученето през целия живот.

ЕС взема под внимание укрепения капацитет на Националната агенция по заетостта и уменията и Националната агенция за ПОО и квалификацията. Същевременно ЕС изтъква, че е необходимо Албания да осигури достатъчно ресурси за оптимизиране на системата на ПОО в съответствие с нуждите на пазара на труда, включително изграждане на капацитет и увеличаване на броя и качеството на учителите в ПОО. ЕС изтъква и необходимостта да се насърчават и развиват възможностите за учене за възрастни и да се цели привеждане в съответствие с водещата цел на ЕС до 2030 г. поне 60% от възрастните (25–64-годишни) да участват в обучение всяка година, както и да се гарантира събирането на данни по този показател. Освен това ЕС приканва Албания да укрепи схемите за чиракуване и да продължи да насърчава по-нататъшната ангажираност в областта на чиракуването и ученето в процеса на работа в рамките на Европейския алианс за професионална подготовка, като развива и разширява членството на национални и регионални организации чрез поемане на ангажименти. Във връзка с това ЕС подчертава значението на структурираното участие на работодателите в развитието на ПОО в Албания.

ЕС отбелязва, че Албания е напреднала в привеждането в съответствие с достиженията на правото на ЕС по отношение на **младежта**. ЕС приканва Албания да продължи да отдава приоритетно значение на младежката работа и участието на младите хора и да продължи да се придържа към Европейската програма за младежката работа като основни цели. ЕС взема под внимание усилията на Албания в подкрепа на цифровата грамотност на младите хора.

ЕС приветства непрекъснатия добър напредък на Албания в областта на спорта и приканва Албания да продължи привеждането на законодателството си в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на спорта. ЕС отбелязва напредъка на Албания в привеждането на законодателството ѝ в съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на културата и подчертава значението на опазването на културното наследство.

ЕС отбелязва, че с приемането на посочените по-горе законодателни разпоредби са изпълнени изискванията на критерия за затваряне на преговорната глава, посочен в документ AD 6/25 CONF-ALB 6.

ЕС насърчава Албания да предприеме по-строги мерки за борба с корупцията в образованието и културата. ЕС призовава Албания да продължи да гарантира, че се прилагат предпазни мерки по отношение на интегритета при подбора на директори на училища и назначенията в ключови образователни агенции въз основа на качества и без политическо влияние.

* * *

Въз основа на изложените по-горе съображения ЕС отбелязва, че на този етап не са необходими по-нататъшни преговори по тази глава.

Наблюдението на напредъка по отношение на постигането на съответствие с достиженията на правото на ЕС и тяхното прилагане ще продължи през целия период на преговорите. ЕС подчертава, че ще следи с особено внимание развитието по всички конкретни въпроси, посочени по-горе, с оглед на това да се гарантира административният капацитет, пълното правно съответствие и способността на Албания да въведе и приложи ефективно достиженията на правото на ЕС по тази преговорна глава. Необходимо е да се отдели особено внимание на връзките между настоящата глава и други преговорни глави. Окончателна оценка на съответствието на законодателството на Албания с достиженията на правото на ЕС и капацитета на страната да ги прилага, може да бъде направена едва на по-късен етап от преговорите. Освен информацията, която ЕС може да изиска с оглед на преговорите по настоящата глава и която трябва да бъде предоставена на Конференцията, ЕС приканва Албания да представя редовно на Съвета за стабилизиране и асоцииране подробна писмена информация за напредъка в прилагането на достиженията на правото на ЕС и укрепването на административния капацитет.

Като се имат предвид всички посочени по-горе съображения, при необходимост ЕС в подходящ момент отново ще разгледа тази глава.

Освен това ЕС припомня, че е възможно между 1 май 2026 г. и приключването на преговорите към достиженията на правото на ЕС да се добавят нови елементи.
